

Píseň: S443 - Zůstaňte zde + **modlitba;** **Čtení:** Mk 14, 26-42

Milí přátelé,

na poslední biblické hodině jsme rozebírali ustavení eucharistie i pohledy různých denominací na tuto slavnost. Zdůraznil jsem, že této slavnosti byl se vším všudy přítomen také Jidáš - ten, kterého většina křesťanů považuje za zrádce. Tito také vnímají jeho účast při eucharistii jako „nehodnou účast“, kdy „sobě jíme a pijeme odsouzení“, jak říkají některé liturgické texty. Avšak v textech evangelií není nic z toho ani naznačeno.

Nová smlouva?

Avšak pro nedostatek času jsem se nevěnoval tématu Nové smlouvy. To by byla velká chyba, tedy tímto tématem dnes začneme: Vztah mezi Hospodinem a lidmi je vztahem smluvním. Podobně jako manželství. Nebo smlouva s obchodníkem či zaměstnavatelem. Příkladem opaku je například vztah rodič-dítě. Ten není smluvní, neboť není uzavřen dobrovolným souhlasem obou stran. I proto dodnes hledáme konkrétní podoby „správného a dobrého vztahu mezi rodiči a dítětem“.

Původní („Stará“) smlouva byla uzavřena snad i historicky pod Sínajem po předání Desatera (Ex 24, 8). Avšak toto uzavření smlouvy symbolickým kropením lidu krví (!) není ani první ani poslední smlouvou ve Starém zákoně. Tuto část Písma bychom navíc správně česky přeložili jako Stará smlouva (angl.: testament; nikoli law - zákon!).

Smlouva mezi člověkem a Bohem se poprvé objevuje v Gn 6, 18, tedy na počátku příběhu o potopě. Hospodin slibuje Noemovi: „S tebou však učiním smlouvu.“ Prvních jedenáct kapitol knihy Genesis užívá mýtů a babylónského náboženského pozadí, aby ukázala svou vlasní víru, svého vlastního Boha: Hospodina.

Ten je Bohem smlouvy. Tedy Bohem, který se k něčemu zavazuje vůči svému partnerovi - lidem. A tedy Bohem, který očekává splnění smlouvy tímto partnerem - lidmi. Iniciátorem této

smlouvy je samozřejmě Stvořitel světa, nikoli člověk. Avšak jedná se o smlouvu pro lidské bytosti nesmírně výhodnou: Já tě zachráním, člověče, protože jsem se tak rozhodl. Stejný obsah se pak vrací ve všech ostatních smlouvách mezi Israelci a Hospodinem. A vrací se i v smlouvě v Ježíšově krvi.

Avšak všimněme si, že Hospodin lidem nabízí svou smlouvu ve chvíli hlubokých průšvihů: Potopa je Boží reakcí na zlo lidí na zemi. A aby alespoň někdo přežil, ustavuje Bůh smlouvu mezi sebe a Noeho.

Podobně pak s Abramem (Gn 15, 18) a zejména skrze Mojžíše s celým Israelem na poušti (Ex 24, 1-18). Je to smlouva stvrzená krví (srv. Mk 14, 24), po níž Mojžíš, Aron, Nádab, Abihú a sedmdesát starších uviděli Hospodina (Ex 24, 8-11). Toto setkání mezi zástupci Israele a Stvořitelem světa je zakončeno společným jídlem a pitím (Ex 24, 11).

Jedná se tedy obsahově i formálně vlastně o totožné příběhy: Smlouva je zpečetěna krví (v Ex pravděpodobně beránka, v evangeliu také, ačkoli pod způsobou vína). Odehrává se v časoprostoru společného jídla. A je iniciována Hospodinem.

Poslední díl obrázku: Marek nezapsal nic o „nové“ smlouvě. Slovo „nová“ (ř. καινή; kainé) zachycuje jen malá část rukopisů, z nichž většina ani není příliš relevantních. Většina dochovaných textů říká pouze: „Toto je má krev smlouvy, která se vylévá za mnohé.“ Všimněme si také ekumenického překladu, který zde jako jeden z mála pravdivě trvá na pravdě! I kraličtí vsunuli do textu slovo „nová“, stejně překlady anglické, francouzské i německé. Zde ukázal ekumenický překlad svou sílu, chvála Bohu za to!

Co z toho plyne: 1) Lepší pochopení raně křesťanské tradice, skrze vyvrácení představy, že Kristus chtěl založit nové náboženství¹. Což však žádného znalce Písma ani nemohlo napadnout - celá kniha Skutků apoštolských i epištoly ukazují, že „křesťané“² se od Israelců-židů neoddělovali. Až historický vývoj a

¹ S čím čas od času přijdou bulvární informační média jako s „šokující novinkou“.

² Termín, který se v NZ vyskytuje pouze 3x!

neschopnost nalézt kompromis způsobil toto rozštěpení. Stejně jako rozštěpení křesťanstva v r. 1054.

2) Ježíš samozřejmě neusiloval o „nové náboženství“. Vždyť byl vtěleným Stvořitelem světa! Chtěl „jen“ vrátit svůj lid zpátky k podstatnému - reformovat jej. Jako o to usiloval tolikrát předtím. Bohužel lidé tomu jen málokdy porozuměli. A čím dál raději se oddělovali a oddělují od jiných církví, společenství a zejména těch židovských. Tolik křesťanských církví dnes je! Jaká škoda!

3) Proto ke správnému pochopení tzv. „Nového zákona“ (dosl. „smlouvy“) je nezbytné dobře znát nejprve tzv. „Starý zákon“ (dosl. „smlouvu“). Proto se již první křesťané odmítli vzdát svého kořene - židovství a jejich Písem. Ačkoli se tendence ignorovat nebo alespoň nebrat-tak-vážně SZ vytrvale vrací. Ke škodě všech, kteří toto zastávají.

Jsmo-li však křesťané, tedy následovníci Krista, nesmíme na nic takového nikdy přistoupit. Naopak (si) máme užívat pevného propojení obou „částí“ Písma svatého. Máme se nechat nést jejich pevnou návazností a spjatostí. A máme je studovat a znát do takové hloubky, jíž jsme každý jednotlivě schopni. Jen tehdy k nám promluví krása a inspirovanost Písma - a tak Boží slovo. Třeba i v tom, jak identická je Ježíšova smlouva se smlouvou mezi Hospodinem a Israelem skrze Mojžíše.

Takto hlubší rozbor Písma nám pak také rozkryje důležité body křesťanského (a židovského) náboženství³: 1) Vztah mezi námi a Stvořitelem světa je vždy vztah mezi *námi* a Stvořitelem světa. Nikdy ne jen mezi *mnou* a Hospodinem. Na to zejm. charismatické a egocentrické proudy a pohnutky rády zapomínají.

2) Vztah smluvní má vždy své definice: Kdo je Hospodin, kdo je člověk. Co je víra. Co je spása/záchrana. Hospodin je lidské pojmenování pro Stvořitele světa - Boha bohů. Člověk je jen jeho stvoření z prachu (hebr. adama) země. Víra je spolehnutí na svědectví o Božích zaslíbeních, smlouvě a činech - které s námi tak úplně uzavřeny nebyli. My jsme jen jejich dědici. Základem tohoto spolehnutí je vnitřní přesvědčení, že Hospodin *je*. Z toho pak

³ Tedy institucionalizované podoby lidské odpovědi na Boží volání.

vyplývá, co a jak Hospodin *dělá* a také, co *nedělá*. Z toho všeho pak vyplývá mé lidské jednání. Víra tak není jen vnitřním postojem či přesvědčením⁴. Tím méně pocitem nebo emocí (ty nejsou nezbytné, ba po většinu lidského života nejsou víře ani přítomné!). Víra je také velmi konkrétním způsobem života.

3) Vztah smluvní má své povinnosti: Hospodin se zavázal nás zachránit (splnil vůči Israelcům i všem lidem a splňuje dál). My jsme přijali povinnost nemít jiného boha před Hospodinem - a spoustu dalšího (srv. celou knihu Ex, Lev, Nu a čtyři podání evangelia!). Přičemž tyto morální a praktické „povinnosti“ jsou plodem ne naší víry ani smlouvy samotné, nýbrž plodem Boží milosti. Proto musíme vždy znovu promýšlet, zda držíme svatý den odpočinku, zda nezapomínáme (vždyť „již kdo se hněvá na svého bratra...“! - Mt 5, 22) či zda následujeme příklad Ježíše Krista, nebo vlastně někoho jiného.

Vztah mezi Hospodinem a námi je tedy velmi jasně definovaný a popsán. Neváhejme užívat těchto definic - ať už z Písma či z teologie. A opět: Užívejme plnými doušky, že vztah mezi námi a Hospodinem je vztah daný tak pevně, jak to jen lze - smlouvou.

Cesta do Getsemane

I tímto posílení a poučení se přidejme k učedníkům a Ježíšovi na cestě do Getsemane.

Cesta začíná chvalozpěvem. Opět jehož se účastnil i Jidáš! Tento chvalozpěv je alespoň mírnou úlevou v té velmi najpaté a utajované atmosféře posledních Ježíšových Velikonoc. Je výrazem důvěry učedníků i Ježíše v moc větší, než je kterákoli lidská. I když jim jde o život - zpívají Bohu chválu. Jak často právě toto pomáhalo v komunistických věznicích, koncentračních táborech či římských arénách!

Píseň chvály a díků, nebo píseň poníženosti a touhy po záchraně je jednou z nejsilnějších zbraní Hospodinova věrného. A vůbec k ní není zapotřebí hudební sluch či rytmus. Plně stačí

⁴ Řečeno intelektuálně: Rozumovým souhlasem s danou tezí.

odvaha i zpěvem chválit či prosit Stvořitele světa (srv. Davidovu „hanbu“ když tančil před opět získanou schránou úmluvy tak, až mu byly vidět i genitálie - 2Sam 6, 1-23). S chutí zpívejme, i když bychom měli dojem, že to neumíme. Před Hospodinovou dokonalostí neumí zpívat nikdo!

Pravděpodobně pak šlo o zpěv tzv. „hallel“, tedy žalmů 116-118, jež se zpívaly (a zpívají!) na závěr pašijové večeře.

Literárně je tento chvalozpěv také předělem mezi eucharistií a „vysláním do světa“. Podobně jako i dnes zakončujeme eucharistii společnou písní a jí posílení se vracíme do světského času a prostoru. Tak i zde: Radostný, posilující a potěšující čas je za námi. Čas, kdy navzdory obvinění ze zrady zůstalo všech třináct pospolu, je narušen: Všichni od Ježíše odpadnou (v. 27). Doslovný překlad praví: „Pro vás všechny budu skandálem (σκανδαλιζω; skandalidzó).“ Citát z tohoto verše je ze Zach 13, 7 - jak nás odkazuje poznámka pod čarou.

Díky slovu skandalidzó již rozumíme lépe, co se stane: Všichni učedníci, včetně toho brzy-siláckého-Petra, se budou za Krista stydět. Stejně jako se stydíme za své skandály. Nebudou o něm hovořit. Budou dělat, že Krista nikdy neznali. Všichni. Je to tedy jen Jidáš, kdo zradí?

Zároveň snad rozumíme lépe, že nejde o morální apel „neodpadnout“⁵. Bohužel se v dějinách křesťanství opakovaně vyskytovala a vyskytuje (zejm. v charismatických kruzích) právě ta moralistní a nepochopitelná tendence: Tenhle odpadl, ten už do kostela, k eucharistii, ke Kristu nepatří a nesmí. A to ačkoli jde o učení odsouzené jako bludné již ve 4. století⁶.

Tak tíživá a napjatá atmosféra posledních Ježíšových Velikonoc přichází s plnou silou. A nikdo si ani nevšimne té větičky: „Ale po mém vzkříšení vás předejdu do Galileje.“ (v. 28) Každý i z Ježíšových Dvanácti ho opustí, ba již tak učinili. Nadarmo

⁵ Co je odpadnutí od Krista? A je nějaké finální, po němž neexistuje možnost pokání a návratu? Copak to s učedníky nebylo právě tak?

⁶ Krom jiného donatisté (původci tohoto bludu) také vyžadovali, aby kněží byli bezchybní, pokud mají být jejich služba, modlitby a svátosti účinné. Jak absurdní! Jak i přesto dnes aktuální!

se snaží Ježíše „ukecat“ - ne jen Petr, *všichni* (v. 31). Až bude Kristus souzen, odsouzen a pověšen na kříž, nikdo z nich u toho nebude. Ani u jeho pohřbu. Ani pomazat ho nepřijdou. Ačkoli mají teď, po Večeři Páně, silácké řeči a dojem silné víry. Jak lidské. Jak strašně bludné. Jak strašně zbytečné.

Krom jiného tento moment ukazuje, k čemu je víra bez pravdy. K čemu je naděje bez pravdy. A tak k čemu je láska bez pravdy: K ničemu. Proto máme znát co nejvíce. Máme co nejlépe rozumět Písmu, a tak Božímu zjevení. Proto máme klást další a další otázky, hledat a nespokojovat se s povrchními řeči. Natožpak s nějakým „pocitem“ víry. Nebo prožitkem. Máme si nechat poradit od zkušenějších, starších, vzdělanějších! Vždyť i Kristus varoval Petra. Ale nechal si Petr poradit? Nechali si ostatní poradit? A kam je to dovedlo...?

Tak tu hlavní pravdu, že Kristus bude vzkříšen a čekat na ně v Galileji, vůbec nezaslechli. Takové už je lidské ego - zdroj veškerého hříchu.

Nenaplněné dvojí zakokrhání kohouta vyjadřuje tehdy dobově zcela srozumitelně krátkost časového intervalu. Vzpomeňme: Do města ke slavnosti paschy přichází Ježíš s Dvanácti večer. Proběhne celá hostina i eucharistie. A pak vyráží na cestu do Getsemane. Tak bylo ve chvíli siláckých řečí apoštolů již blíže k ránu než k večeru. Zakokrhání kohouta je již v tomto příběhu velmi blízko.

Noc v Getsemane

Celý děj se však neustále zpomaluje. Marek už neřeší ani měsíce, ani týdny ani dny. Pravděpodobně už ne ani hodiny, ale skoro minuty. Ježíš s učedníky přijdou do Getsemane-Ježíš s sebou bere „vnitřní kruh“ ještě o něco dál-tam Krista (!) přepadla hrůza a úzkost. Děj se zpomaluje a houstne. Jak už to v krizových a mezních situacích bývá. Záleží na každé vteřině.

Getsemanská zahrada se dodnes nachází na úpatí Olivové (někdy též: Olivetské) hory. Getsemane doslova znamená „olejové lisy“ (z hebr. gat šmanim) - myšlen je olej olivový, který se tam

vymačkával. Olivová hora se dodnes nachází na východním okraji Jeruzaléma.

Evangelisty uvedená zahrada se pravděpodobně nacházela na západním úpatí - tedy blíže k Jeruzalému. Ačkoli se řada historiků i teologů pokoušela přesně lokalizovat místo Ježíšových modliteb, můžeme tuto snahu s klidnou duší přenechat těm se zájmem o povrchní víru. Navzdory tomu, že na jednom z těchto míst stojí dokonce Chrám všech národů. Je důležité zdůraznit, že Getsemanská zahrada je zároveň na východním úpatí hory Chrámové.

Ježíš po příchodu do Getseman poodstopil od Dvanácti, z nichž si vybral tři. I od těch tří pak poodstoupil kousek dál. Ježíš se tedy znovu vzdaluje od lidí - jako tomu bylo již na začátku Markova podání (Mk 1, 35). A opět odchází do samoty, aby se modlil. Tak Marek propojuje počátek a závěr svého podání Ježíšovou samotou a modlitbami.

O to hlubší byla Kristova samota, když i ti tři nejbližší učedníci opakovaně usínají, když jemu je tak úzko. Když prožívá hlubokou hrůzu a zápasí o základ své víry - poslušnost Hospodinu. Ani hodinu nedokázali bdít, zatímco jejich Mistr a vyznaný Kristus prosí, aby nebyl zbičován, posmíván a popraven pro lidský hřích. Ani výzvy k modlitbě nestačí. Ačkoli je duch učedníků je odhodlán, stejně jako když volali „Nezapřu tě, i kdybych měl zemřít!“. Ale tělo je slabé - nevydrží ani bdít (vzpomeňme na výzvu předcházející Markovské apokalypsy - Mk 13, 23+33+37!). Jak by pak mohli být Kristovi oporou v jeho posledních chvílích?

Dodejme však, že nakonec většina učedníků tomuto slibu dostojí a raději zemřou, než by Krista zapřeli - ale to bude až léta a desetiletí po událostech v Getsemane.

Ježíš smuten až k smrti

Ježíšova úzkost, hrůza a smutek jsou také hlubokým motivem Getsemanského dění. Škoda že na tuto část mnoho křesťanů běžně zapomíná. I ve svých těžkých chvílích. Vždyť i Ježíš Kristus, ten, který jako jediný nezhřešil, vtělený Stvořitel světa, na tomto světě

prožíval hrůzu, úzkost, smutek až k smrti. Žádná z těchto emocí není hříchem ani selháním. Ba naopak, jsou následováním Kristova příkladu - vždyť i on si je přiznal. Tak blízko nám přišel Hospodin Bůh.

Křesťan, žid i muslim budou nevyhnutelně prožívat smutek, úzkost a hrůzu. Stejně jako budeme prožívat stres a zklamání a hněv a výčitky a touhu po pomstě. Jen blázen si hraje na to, že takové emoce neprožívá. Pravý křesťan není ten, který je pořád happy a pozitivní a šťastný - to jsou šílenci (a jsou, bohužel, i mezi křesťany). Pravý křesťan je pokorný - tedy přizná si skutečný stav věcí. Ale nenechá si jím vládnout. Přijme k objektivnímu pohledu na situaci svou i lidstva, který vždy budí hrůzu, výhled Boží: Je možno zvítězit. Je možné nepodlehnout, nevzdat se. Vždy existuje dobré východisko - tvá vůle se staň, Hospodine, nikoli moje.

Třetí Ježíšova výtka

Ta si zaslouží bližší pozornost, neboť již s jejím překladem je nemalý problém. Verš 41. je v ekumenickém překladu otázkou a výtkou. Avšak v kralickém: „Spěte již a odpočívejte; dostiť jest.“ V kralickém překladu jde o upokojení a podporu k odpočinku.

Text kralických je, jako obvykle (ale ne vždy - srv. první téma tohoto výkladu), blíže původnímu textu. Ježíš neklade otázku. Středník, jenž je v helénistické řečtině symbolem našeho otazníku, v celém verši nenalezneme. Avšak ono „už dost“ či „dostiť jest“ je samostatnou větou - což je nezvyklé, neb v řečtině jde o jedno slovo.

Avšak tím starosti nekončí, neboť toto jedno slovo se nedá jednoznačně přeložit - velice záleží na kontextu. Může znamenat „obdržet v plnosti“, „dostat zpět“, „být vzdálený“, „dostat, co zasloužil“ i „účet je splacen“. Další významy se pak vztahují ke střednímu a trpnému rodu, který zde není užit.

Marek tedy takřka jistě usiloval o sdělení oznamovací: „Teď už můžete klidně spát, můj zápas je u konce.“ „Už je zapláceno.“ „Už jsem se rozhodl - a navíc zrovna přichází Jidáš. Takže klidně spěte dál, další události již nemůžete změnit.“

Vždy v ekumenickém překladu zbystřeme, když je nám předkládána nějaká morální výzva uprostřed příběhu. Nebo máme dojem, že je nám předkládána. Protože jako v tolika případech: Zde není. Příběh Ježíše a učedníků v Getsemanské zahradě není o nás. Nebyli jsme tam a vcítit se do aktérů je pro nás takřka nemožné. Tím spíše, když nejde o historii ale o příběh vyznavačský.

Ježíšovo slovo po třetí modlitbě v samotě tedy není výtkou a projevem hněvu. Naopak. Je projevem smířeného, klidného člověka, který našel pokoj: Zápas o další velikonoční dění je vybojován. A vyhrála Boží vůle, k níž se přidal ten jediný, který se jí vždy držel⁷.

Ježíšova modlitba

Samostatnou pozornost si pak zaslouží Ježíšova modlitba. Další evangelisté celé dění přibarvují a rozšiřují. Marek opět zmiňuje jen to podstatné. Které však o to více tne do živého a jde až na dřeň.

Ke Stvořiteli volá Kristus jako ke svému Otci - zdůrazněno dvojím oslovením v aramejštině (abba) a řečtině (patér). Hospodin Bible není hodinář, který nastartoval svět, a pak už o něj nemá zájem. Nebyl jím u první smlouvy, není jim ani teď. Je vždy osobní (v pozitivním slova smyslu), blízký, zodpovědný, mocný a otevřený - jako dobrý otec.

Kristova prosba je jednoduchá: Odejmi ode mne tento kalich. Laicky řečeno: Kéž se mi to další nestane. Tím však ztratíme mnohé. Kalich, o jehož odejmutí Kristus prosí, je právě ten kalich (úmyslně stejné slovo - ποτηριον; potérion), ze kterého dával pít svým učedníkům a ze kterého sám pil. Ten kalich, který symbolizuje Kristovu krev, a tak utrpení a smrt. A tak smlouvu Stvořitele světa s lidmi skrze krev beránkovu⁸.

⁷ Ještě je zde možnost také zklamaného Ježíšova podtónu - který však na celkovém vyznění nic nezmění.

⁸ Tak je možné i Krista oprávněně obvinít z „nehodného přijímání“ - kde je jeho víra, když tak brzy po přijetí kalicha žádá o jeho odejmutí? Avšak to v posledu může trápit jen ty, kteří mají za to, že někdo může přijímat nehodně...

V hloubce modlitbě rozumíme, jakkoli plně ani zdaleka. Oběť sebe sama je vždy nesnadná. Lidské bytosti jsou příliš sebestředné a sobecké - hříšné. Snad s výjimkou svatých a osvěcených lidí. Obětovat sám sebe dokážeme snad pro milované přátele či rodinu. Snad. Ale pro cizí a neznámé? Pro ty, kteří mě znovu a znovu nechápou jako Petr a další učedníci? Pro ty, kteří mě zrazují a vydávají do rukou nepřátel? Pro ty, kteří ve mně nebudou ochotni ani věřit? Pro ty, kteří budou právě tebe, Otče, odmítat a popírat? Pro ty mám být zbičován, poplíván a hodiny se dusit na kříži dokud nezemřu? Vždyť ti tři nejbližší nedokážou ani zůstat vzhůru teď, když zápasím o poslušnost tobě, Otče!

A přestože Kristus uzavírá oním neuvěřitelným zázrakem, „ale ne co chci já, ale tvoje vůle se staň“, modlí se třikrát stejně. Ani napoprvé, ani napodruhé toto Kristovo vyznání nestačilo, aby ho přijal právě Kristus za vlastní. Aby zvítězil nad svých strachem, pochybnostmi, hrůzou a smutkem. Upokojení přichází až při symbolické třetí modlitbě. Ačkoli v každé zaznělo „ne co já chci, ale tvá vůle se staň“.

Tak náročně snadná je smlouva mezi Stvořitelem světa a lidmi. „Ne co chci já, ale tvoje chtění se staň, náš nebeský Otče.“ Tak banální, tak snadné. I pro Krista. Vždyť zachrání miliardy a desítky miliard, tak nad čím váhal?! Tak hluboké, tak obtížné. I pro Krista - vždyť jen hrstka z těch budoucích desítek a stovek miliard alespoň občas a na chvíli pochopí a bude následovat tento příklad. A tak naplňovat („činit plnou“) smlouvu se Stvořitelem světa. Tak hluboký je rozdíl mezi vírou a vědomostí. Ježíš *nevěděl*, co bude. „Pouze“ *věřil*. Jeho slova o budoucím vzkříšení nebyla a nejsou sdělením objektivně známé informace, nýbrž jeho vyznáním víry. Skoro až troufalým.

Napotřetí je však bitva dobojována. Vítezně. Kristus se již k učedníkům nevrací frustrovaný, našťvaný, unavený, vyděšený, smutný k smrti a plný úzkosti. Přichází upokojený s přáním spánku a klidu pro ty, které právě za spánek dvakrát pranýřoval.

Až bude kdokoli znovu nebo poprvé hledat, co znamená víra v Boha, odkažte je na modlitbu v Getsemane. Přesně a příběhově

popsaná jednota vnitřního přesvědčení a vnějšího jednání. Se vším bojem, který k obojímu patří. Se vsí snadnou obtížností, která k víře patří.

Závěr

Dnes toho bylo mnoho. Závěrem: Getsemanský příběh je příběh lidskosti Ježíše. Lidskosti a slabosti toho, jehož příklad chceme a máme po křtu následovat. I v tom, že nakonec dokáže tak upozadit vlastní ego, ba dokonce sobectví svých genů k přežití, že zachraňuje všechny lidi. Ačkoli jinak, než si to většina z nich představuje.

Následovat Boží vůli znamená umenšovat a utišovat vlastní ego („Já“). Vždyť i ta Ježíšova prosba je egoistická: „Odejmi ode *mne*...“ Toto umenšování vlastního ega je cesta na celý život. Pro každého z nás. Ale nikdo z nás na to není sám. A je to cesta dávno prošlapaná - ne jen Kristem.

Tak až se budeme zase cítit nesví z nějakého „křesťana“, nebojme se otázky, zda náhodou neprotlačuje jen své ego, své já, sám sebe. Protože nesení Kristova kříže a následování jeho příklad je právě ono „ne co chci já, ale *tvá* vůle se staň.“

Píseň: S387 - Za ty, kdo hladem trpí+ **modlitba Páně**

Rozhovor

Příště: Mk 14, 43-65